

Лідія Гауптман, Берислав Жмук, Ніколіна Дечман

Податкове управління відповідно до вимог законодавства: Роль мотиваційних установок і поведінкових намірів

Уряди працюють над формуванням культури дотримання податкового законодавства, визнаючи, що платники податків виявляють різні мотиви для виконання своїх податкових зобов'язань, що призводить до різного рівня декларованого дотримання податкового законодавства. Метою цієї статті є дослідження поведінкових намірів з особливим акцентом на мотиваційні установки опору-співпраці та їхній зв'язок із дотриманням податкового законодавства (добровільним і примусовим) та ухиленням від сплати податків серед словенських платників податків ($n = 390$). Кореляції між елементами, разом з описовими статистичними методами, були розраховані з використанням підходу PLS-SEM для вивчення мотиваційних установок, дотримання податкового законодавства та характеристик ухилення від сплати податків. Опитування показало, що більшість опитаних словенських платників податків, як правило, згодні з мотиваційними установками, добровільним дотриманням податкового законодавства та заявами про примусове дотримання податкового законодавства. Результати показують, що мотиваційна установка поваги має позитивний зв'язок як із добровільним дотриманням податкового законодавства ($r = 0,692, p < 0,001$), так і з примусовим дотриманням податкового законодавства ($r = 0,253, p < 0,001$), але негативний зв'язок зі ставленням до ухилення від сплати податків ($r = -0,404, p < 0,001$). І навпаки, мотиваційна установка непокори демонструє негативний зв'язок із добровільним дотриманням податкового законодавства ($r = -0,149, p = 0,006$) та позитивний зв'язок зі ставленням до ухилення від сплати податків ($r = 0,229, p < 0,001$). Зв'язок між непокорою та примусовим дотриманням податкового законодавства не є статистично значущим ($r = 0,068, p = 0,379$). Результати показують, що податковим органам варто уникати створення антагоністичного клімату й натомість зосередитися на створенні позитивного податкового клімату, зокрема, клімату обслуговування і довіри, при реалізації стратегій податкової взаємодії з платниками податків.

Ключові слова: податкова поведінка, дотримання податкового законодавства, стримування, непокора, ухилення від сплати податків, добровільний, примусовий, податкове управління, Словенія

Класифікація JEL: D91, H26, M41

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.